

De tijd is rijp

voor bewegen en muziek!

Bewegen en muziek blijft voor veel docenten LO een lastig activiteitengebied. De bewegingscultuur binnen bewegen en muziek verandert regelmatig, de 'leuke' muziek verandert, de voorbereiding vraagt tijd, het niveauverschil tussen leerlingen onderling kan enorm uiteen lopen en voor sommige docenten LO blijft het een uitdaging om dansend voor de groep te staan. Toch sta je tegenwoordig niet meer alleen...

TEKST ESTER VAN RIJN FOTO'S MONIQUE VAN ARK

Dans is meer dan ooit geïntegreerd in het dagelijks leven door de vele dansprogramma's op tv, door de dansgames, door alle muziekclips waarin gedanst wordt en door de opkomst van dansscholen. De tijd is er echt rijp voor. In de afgelopen periode waren de dansgames met of zonder dansmat volop in trek. Ook in de speelgoedwinkels zijn dansgames te koop zoals twistermoves. Rees bij mij de vraag of dansgames ook te gebruiken waren in de gymles als aanvulling op de reguliere lessen bewegen en muziek. En ook om kinderen te enthousiasmeren voor bewegen en muziek, om bepaalde dansmoves te laten

oefenen, om het muzikale gehoor te trainen en/of om de creativiteit te bevorderen. De bestaande dansgames met computers zijn zeer arbeidsintensief om klaar te zetten en er kan maar een beperkt aantal kinderen tegelijk bewegen. Zou dat niet anders kunnen?

Bewegen en muziek games!

Na experiment op experiment en aanpassing op aanpassing is een aantal succesvolle producten ontstaan zoals Dansmemorie, Danstermind, Dobbelt je dans, Ik ga op reis en ik dans en De tien dansspellendoos voor kleuters. Dansen is uitgangspunt voor het ontwerp van de spelregels.

In willekeurige volgorde zijn methodiek, differentiatie op niveau, eigen inbreng van creativiteit, plezier in bewegen, leren van en met elkaar en de verschillende deelnamemotieven in de spellen verwerkt. De docent functioneert als spelleider terwijl de leerlingen dansend het spel spelen. De spelbenodigdheden zoals onder andere spelregels, danskaarten, scoreformulieren, bijbehorende dvd met voorbeelden van de bewegingsmotieven, dobbelstenen, draaischijven zijn per spel in het thema van het spel ontworpen.

Het tweetal kiest een van de beschreven bewegingsmotieven en oefent dit met elkaar zodat de uitvoering identiek is

Ieder spel heeft een eigen unieke spelbedoeling. De spelbedoeling van bijvoorbeeld Dansmemorie is het zo snel mogelijk vinden van danskoppels die eenzelfde bewegingsmotief dansen. Twee leerlingen staan op de gang en de rest van de klas wordt ingedeeld in tweetallen (de mensen op de gang zien dit niet). Ieder tweetal krijgt een danskaart. Het spel bestaat uit achttien danskaarten. Op die danskaarten staan vier bewegingsmotieven beschreven van vier, acht of zestien tellen die steeds herhalend gedanst kunnen worden en die in een methodische lijn elkaar in moeilijkheidsgraad opvolgen (zie voorbeeld danskaart). Het tweetal kiest een van de beschreven bewegingsmotieven en oefent dit met elkaar zodat de uitvoering identiek is. Als dit gelukt is gaan alle kinderen door elkaar in de zaal staan en starten allemaal tegelijk te dansen. Het tweetal op de gang komt naar binnen en probeert zo snel mogelijk de bij elkaar horende tweetallen te vinden en naast elkaar te zetten. Iedereen danst door totdat alle tweetallen gevonden zijn, totdat het liedje is afgelopen of totdat er een bepaalde tijd verstreken is. Daarna kunnen andere mensen op de gang gaan staan, andere tweetallen gevormd worden, nieuwe speelkaart uitgedeeld worden en daardoor een nieuw bewegingsmotief geoefend worden. Ervaren dansers nemen startende dansers op sleeptouw. Hierdoor leren leerlingen ook van elkaar, een op een. De leerlingen oefenen in de betreffende spelcontext bewegingsmotieven op verschillende niveaus op muziek.

Wat is nodig om deel te kunnen nemen en te kunnen leren?

De beginsituatie die nodig is om het betreffende spel te kunnen spelen verschilt per spel en bestaat uit een aantal aspecten. Om met plezier te kunnen deelnemen aan de spellen is het belangrijk dat de leerlingen de motorische beginsituatie per spel beheersen. De docent kan de specifieke

motorische voorwaarden voorbereiden in de les(sen) voorafgaand aan de les waarin het spel gespeeld gaat worden.

De muzikale voorwaarden (bijvoorbeeld het herkennen van de muzikale structuur) zal verwerkt moeten zijn in de gehele leerlijn Bewegen en Muziek en kost meer tijd dan een enkele les. Daarnaast werken een aantal spellen met spelkaarten of danskaarten waar de bewegingsmotieven op staan beschreven. Over het algemeen is het belangrijk dat leerlingen de kaarten kunnen lezen. Werken met vooraf afgesproken terminologie is hierbij zeer efficiënt, alhoewel de docent tijdens het spel natuurlijk behalve spelleider ook inhoudelijk kan ondersteunen. Het spel Dansmemorie heeft een begeleidende DVD waarop alle achttien spelkaarten inclusief alle niveaus per spelkaart te vinden zijn. Leerlingen kunnen hiermee ook zelfstandig aan het werk en pakken beelden soms sneller op dan de teksten op de kaartjes. Het spel 'Dobbel je dans werkt met een combinatie tussen foto's en tekst'.

Inzet van de dansspellen!

De inzet van de dansspellen is groot. Tijdens de gymles binnen de leerlijn Bewegen en Muziek lijkt deze inzet vanzelfsprekend! Op meerdere plekken binnen de leerlijn kunnen deze spellen een functie hebben. Om een leerlijn op te starten en leerlingen te enthousiasmeren voor Bewegen en Muziek is het spel 'Ik ga op reis en ik dans.....' zeer geschikt. Om een aantal bewegingen in steeds andere volgorde met elkaar te verbinden is het spel 'Danstermind' geschikt. 'Dansmemorie' is geschikt om de bagage van danspassen/bewegingen uit te breiden waarbij leerlingen elkaar helpen en tijdens het spel 'Dobbel je dans' ontwerpt een groepje leerlingen een bewegingsmotief waarbij de creativiteit een belangrijke rol speelt.

Rol groepsleerkracht

Naast de gymles van de vakdocent kan de groepsleerkracht hierin ook een mooie rol vervullen. Als de vakdocent ervoor gezorgd heeft dat de beginsituatie op alle aspecten aansluit op het kunnen spelen van het betreffende spel kan de groepsdocent zeer goed spelleider zijn. Tijdens de gymles van de groepsdocent, tijdens een schoolkamp of tijdens een regenachtige dag waarbij buitenspelen in het water valt kan de groepsdocent als spelleider de dansspellen aanbieden en begeleiden mits de beginvoorwaarden in orde zijn. Hierdoor vullen de activiteiten van de vakdocent en de groepsdocent elkaar inhoudelijk zeer goed aan.

Mocht je geïnteresseerd zijn in een of meer van deze spellen of mocht je via een workshop meer inzicht willen in het werken met de genoemde dansspellen kun je contact opnemen met de auteur ■

Dansmemorie

Easy: Jump, op en neer met twee benen.

Hard: Jumping jacks, armen zij op spreid en laag op sluit

Very hard: spreid, kruis, halve draai, klap, gevolgd door vier keer jump, herhaal.

Unhuman: twee keer spreid sluit, vier tellen scissors, gevolgd door twee keer jump + twee tellen squad met handen op de knieën, twee keer jump gevolgd door twee tellen diepe squad met handen op de knieën.

▲
Voorbeeld van een spelkaart van Dansmemorie

Esther van Rijn is docent Dans aan de Halo in Den Haag

Contact:

Esther van Rijn,
e.h.h.m.handels@hhs.nl